

Jezuščeka. Ta dan je bil pravi dan veselja njegovim revežem. Že v nedeljo pred božičnim praznikom dal je v vseh cerkvah oznaniti, da so povabljeni na božični praznik v bolnišnico na kosilo vsi reveži, ki prinesejo potrdilo, da so bili pri spovedi in pri sv. obhajilu. Potem je šel Frančišek k svojim dobrim prijateljem, posebno k premožnim, in je naprosil denarja, mesa, sočivja, moke in drv. Česar ni mogel naprositi, izposodil si je in jim dal potrdilo z besedami: »Gotovo vam bom plačal.«

Že prvokrat, ko je tako prosil za božična darila, nabral je dva vola, 30 ovc, 14 svinj, 20 mernikov moke, veliko sočivja in 600 gld. Prišlo je nad 1000 revežev. Frančišek jih je z veseljem sprejel, opravil ž njimi molitev k Jezuščeku, jim potem razdelil z drugimi strežniki jedila in dal povrh še vsakemu tri krone, skrbno v papir zavite. Revežem, ki so se sramovali priti ali ki so bili stari in bolni, je poslal njih delež na dom.

(Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Nekaj o kupčiji živine.

Da pri kupčiji, prodaji ali menjanju v prepire, pravde in sovraštvo ne pridemo, je potrebno, da poznamo tudi postavne določbe. Žal, da med našim ljudstvom zaradi kupčije tolikokrat nastanejo prepiri in drage pravde, in dostikrat tudi tisti, ki pravdo dobi, mora svojemu zastopniku stokrat več plačati, kakor je stvar, za katero se pravda, vredna.

Nekateri barantači so res pravi mojstri goljufije; kravo zna v deveta nebesa hvaliti, da ima več ko skal mleka; ji poprej stolče vime, da oteče, ter pravi, da je ravno tele povrgla, postruga roge itd. Nekaterih eden, ki so se med seboj zmenili, gre na videz kupovat, obljubi dobro ceno, pa prodajalec glasno blebeče, da tako dobrega živinčeta za tako ceno ne proda. Na take in razne druge zvite govore in spletke se večkrat marsikateri ogoljufa.

Živina ima različne bolezni in napake, pa tožbe, tudi večkrat nastanejo, da je predrago plačal, se potem kesa in bi rad živino nazaj spravil ali ceneje dobil ter začne razne uzroke iskati ali tudi najde kako zunanjo napako. Najpoprej si zapomnimo, da pri kupčiji moraš na vse zunanje napake in bolezni dobro paziti, da se ti ne bo reklo, kje si pa oči imel, in s pravdo bi nič ne opravil. Vsaka prodaja ali menjava živali se mora, da je pogodba veljavna, od dotičnih strank prostovoljno skleniti.

Večkrat pa prodajalec kupeca zmoti in ukane, in postava razločuje, da je taka pogodba neveljavna, če je zmota, v katero je prodajalec kupeca spravil, na glavnem ali važnem delu. Je zmota (goljufija) na stranskem delu, ostane pogodba neveljavna, pa ima pravico do odškodnine.

Oglejmo si vzgled: 1. A proda sirarju kravo s pogojem, da bo o novem letu gotovo povrgla, in sicer jo s tem pogojem kupi. V takem slučaju je kupčija neveljavna, če bi krava o novem letu ne povrgla, pa potrebnosti sta dve priči ali pa pismena pogodba.

2. Sirar kupi od B kravo za 100 gld., da bo o novem letu povrgla, pa ker se to ni zgodilo, pogodba se tudi ne more razdreti, kajti on bi bil kravo kupil, če bi tudi ne bila ravno o novem letu povrgla, in sirar zamore le odškodnino zahtevati.

Ko bi pa sirar niti vprašal ne bil, kdaj bo krava povrgla, kupec pa rekel okoli novega leta, tedaj bi ne mogel, če bi krava pozneje povrgla, kake odškodnine zahtevati. Če bi kak »mašetar« (posredovalec) kravo

hvalil in rekel, da ima polovico več mleka, kakor je res, bi ne mogel prodajalca iztožiti, če ni on sam tisto potrdil in zagotovil. (Konec prih.)

Sejmovi. Dne 28. decembra v Vitanju, Spielfeldu in Stradnu. Dne 30. decembra v Imenem (za svinje). Dne 31. dec. na Bregu pri Ptujju (za svinje).

Dopisi.

Iz Teharij. (Nemškutariji je odklenkalo.) Poldrugo leto že gospodarji večina novega narodnega odbora občinskega. Volilci so zadovoljni ž njim in posebno tudi z g. županom, ki je vnet za vsako dobro in občini koristno reč. Ali tri črne pike so še bile v odboru teharske občine, katere so delale narodnim odbornikom in posebno g. županu veliko preglavice. Voter Jelek, oče Resnik in dolgi Martin so še trobili v nemškutarski rog. Da so Voter Jelek Nemeč, njim tega ne zamerimo; da sta pa Resnik in dolgi Martin vlekla na njegovo stran in pozabila, da jih je rodila slovenska mati, to ni možato. Posebno zadnji je vse graje vreden. Z nami je agitiral zoper nemškutarje in upil »Živijo Slovenci«, kolikor mu je njegovo precej široko grlo dalo. Ker pa ni postal župan; se je oklenil Jeleka in Resnika. Ta trojica je zmeraj nasprotovala našim možem. Vsa besna je pa postala, ko so narodni možje izvolili šest zaslužnih mož častnim občanom teharskim. Dolgi Martin je pri seji z nogami in rokami klatil in klobuk po sobi metal, da smo mislili, da ga bo treba spremljati v neko hišo blizu Gradca. O Martin! Ko bi tvoja pamet bila vsaj polovico tako dolga, kot roke in noge! Pa kaj se če, če ni, pa ni! In če z lučjo po dnevu iščeš, ne boš našel trohice, tiste stvari, ki se ji pravi pamet! Ali ni škoda, za podplate, ki ste jih raztrgali, ko ste lazili od enega odbornika do drugega, da bi jih pregovorili? Nasi so stali trdni, kakor skala. Ker ne morejo odbornikov pregovoriti, napišejo »Voter« pismo občinskemu uradu, katero kimovca Bartl in Martin podpišeta in cela trojica se odpove časti občinskega odbornika. Drugi dan smo brali na občinski deski sledečo žalostno naznanilo: »Občinski urad Teharje naznanja »tužno« vest vsem občanom, da so Voter Jelek, Resnik in dolgi Martin preminoli kot občinski odborniki. Njihova zapuščina: to je napake in pregreški pri občinskem gospodarstvu, je jako velika. Vsak si jih lahko ogleda pri podpisnem uradu.« — S tem je torej pri nas za večno nemškutariji odklenkalo.

Iz Ljutomera. (Nemška šola.) Tri leta že životari ta šola. Po preteku te dōbe naj kažejo svetu številke in imena, kako je potrebna taka šola. O veliki noči leta 1894. se je otvorila in sicer »samo za otroke nemških starišev ljutomerskega trga«. Takih otrok je obiskovalo solo 1894. leta 31, leta 1895. 41 in leta 1896. 45. Se ve, da je med temi učenci le katera bela vrana, ki bi smela trditi svoje nemško pokolenje. V dokaz imena: Anošek, Božič, Choc, Drnjač, Kolar, Kornpichl, Kenjer, Merič, Namestnik, Novak, Ortner, Prager, Praunseis, Sidarič, Stermec, Šterman, Steiner, Toriser, Aiber, Vodopiuc, Vrbnjak, Vrabič itd. Poznavateljem naših razmer je itak znano, da so mnogi izmed navedenih prisiljeni obiskovati nemško šolo, ker drugače zgubijo njihovi stariši službo ali stanovanje ali delo. Vsled pogodbe z nemškim sulvereinom, ki je postavil za to šolo novo poslopje, moralo bi se na njej učiti izključno le v nemškem jeziku, a nemški učitelj se je kmalu prepričal, da je tudi njemu treba hoditi naravne poti, namreč najprej razlagati otrokom v materinščini, potem še le

isto stvar predstavljeno v nemščino jim vbijati v glavo. Jasna pamet pravi, da je bilo to mučno, pa tudi malo uspešno delo. Pametnejši Nemci so že uvideli neugoden uspeh nemške šole, zato ne pošiljajo več tja svojih otrok. Na pr. veliki Nемеc Duller vzel je otroka, svoji skrbi izročena, iz nemške šole ter ga poslal v Gradec; nemški odvetnik Namesnig dal je samo vpisati svoje otroke v nemško šolo, a pustil jih podučevati doma; nemški vodja okrajnega glavarstva niti vpisati ne dá svojega otroka v isto šolo. Neki prebrisan, toda odvisen oče, ki je imel dve za šolo godni, pa jako neenako nadarjeni hčerki, je rekel: Pametnejšo bom dal v slovensko šolo, da se kaj nauči, za drugo bebasto pa bo že dobra nemška šola. Ali ste slišali vi Križevčani: Heric, Nedeljko, Vrbnjak; Jurjevčan: Košar; Velikonedelčan: Hriberšek; Miklaževčan: Dajčar; Svetinčan: Rozmanič in ti Vrženec; Galunder, kako sodijo pametni ljutomerski Nemci o svoji šoli? Za bedake je dobra taka šola, kdor pa se hoče kaj naučiti, mora drugam v šolo iti. (Konec prih.)

Iz Slov. Bistrice. (Okr. zastop — mlačnost.) Hudo je naš okraj zadet od toče. Revščina je tako velika, da po nekaterih krajih ljudem najpotrebnejšega primanjkuje. Zato se veselimo, da je okr. zastop velikodušno podaril 1000 gl. ubogim trpinom. To tem bolj odobrujemo in javno izrekamo zahvalo okrajnim zastopnikom, ker letos okrajnemu zastopu vsled odpisovanja davkov odpade blizu 4000 gl. Umno gospodarstvo je vendar nekaj vredno. Nemškutarji so poprej bolj za svoje raztrgane in nenasitljive žepe skrbeli. — Žalibog, da naše narodno življenje nekako spi, da se je neka narodna mlačnost lotila prej tako živih in unetih domoljubov. Društvene razmere so žalostne, narodna družba se je razletela; vse mrtvo. Na noge bratje! Bistriška tla se dajo pridobiti, samo treba živahnosti! Nesrečna popustljivost nasproti našim sovražnikom je že marsikje uničila narodni živelj! Skličite zborovanja, navdušujte in podučujte ljudstvo, da bode trdno, kedar ga potrebujemo!

Iz Celovca. (»Mir«.) ki že 15 let uspešno budi koroške Slovence in odločno ter neustrašeno brani njih pravice v verskem, narodnem in političnem oziru, dobi z novim letom redno zabavno-podučno prilogo »Domači Prijatelj«. Priloga bode izhajala po dvakrat na mesec, dne 10. in 30., ter prinašala raznovrstno podučno in kratkočasno berilo, povesti, pesmice, kratkočasnice, smešničar in poseben gospodarski oddelek. Cena »Mir-u« (trikrat na mesec) s prilogo »Domači Prijatelj« (dvakrat na mesec) ostane dosedanja, namreč dva goldinarja na leto. Želeti je, da se prav mnogo Slovencev izven Koroške naroči razun domačega lista tudi »Mir«, da s tem podpirajo list sam in ob enem narodno stvar koroških Slovencev.

Izpred Celja. (Novoletna darila trgovcev.) Po Savinjski dolini in morebiti tudi po drugod udomčila se je zelo slaba navada, da trgovci ob novem letu stranke, ki so čez leto kupovale pri njih, obdarujejo z različnim blagom. Vrednost teh daril se ravna po tem, koliko je ta ali ona stranka dotičnemu trgovcu dala čez leto skupiti in je torej čisto naravno, ta premožnejši, kateri trgovcu več skupiti dajo, tudi darila večje vrednosti za novo leto prejmejo, kakor pa ubožnejši. Skupna vrednost podarjenega blaga znaša pri posameznih trgovcih na leto po več stotin goldinarjev. Človeku se nehote vsiljuje vprašanje, kako-li zamorejo trgovci tako bogata darila deliti, koje vendar vsakemu, ki kupuje kakoršno si bodi blago, znano, kako težko je trgovcu odskrniti kak krajcar, češ, ne morem dati v svojo zgubo. Novoletna darila pa nam ravno nasprotno dokazujejo, namreč, da je trgovec čez celo leto blago prav drago prodajal in sedaj ob novem letu deli darila z na-

menom, da bi na tak način si privabil mnogo strank. Koliko nevošljivosti bi manj bilo, ko bi ta slaba navada ponehala! Ali se ne bi blago, ki je namenjeno za novoletna darila strankam, dalo porabiti v kak dobrodelni namen, recimo za ubogo šolsko mladino, farne ubožce, katerih je vendar toliko? S tem dejanjem bi si trgovci pridobili veliko večjo zahvalo in bili bi si v svesti, da so delovali čez leto v blag namen.

Z Dunaja. (Dalje.) Slovensko časništvo si je tudi letos za nas steklo mnogo zaslug, osobito zahvala bodi dnevnikoma »Slovenec« in »Slov. Narod«, pa tudi drugim: »Slovenskemu Gospodarju« in »Südsteirische Post« v Mariboru, »Domovini« v Celju, »Soči« v Gorici, »Edinosti« v Trstu, »Ljublj. Zvonu« itd. Društveni odbor šteje si še v prijetno dolžnost, izreči javno zahvalo nekaterim svojim sodelovalcem. Prvi je društveni blagajnik vlč. g. dr. Sedej, ki že šest let deluje z veliko vnemo in požrtvovalnostjo za napredek društva. Dvorni in sodni odvetnik g. dr. Klement Seshun društvu mnogo koristi s svojimi modrimi pravniskimi sveti; razun tega je večkrat daroval denarja in za zelo revnega dijaka tudi obleke. V odboru bodemo bodoče leto težko pogrešali delavne sile g. dr. K. Štreklja, ki je poklican za profesorja na vseučilišče v Gradec. Vrli ta mož je sodeloval pri društvu od njegovega poroda, bil je tudi marljiv njegov tajnik — njegovo pregledno poročilo je vsem drugim vzor; blagi ta slovenski rodoljub je storil za društvo mnogo več, nego mu je dopuščalo raznovrstno njegovo strokovno delovanje. Poslednjič gre javno hvaliti četrto deteljico, peresce zemlje Goriške v podpornem društvu g. dr. Antona Primožiča, ki daje revnemu dijaku obed. Da bi ga posnemali mnogi na Dunaju bivajoči Slovenci! — Potrebne informacije o bedi in vrednosti prosileev je prejemal tudi letos odbor od vseučiliščenikov, katerim gre hvala za to, da so le taki dijaki dobivali podpore, ki so jih res vredni in potrebni. — Iz poročila vlč. g. dr. Sedeja kot društvenega blagajnika je posneti: Ustanovnina se je letos pomnožila za 75 fl. 30 kr. Osnovna glavnica znaša torej 4615 fl. 37 kr. Prispevki rednih udov, dobrotnikov itd. so znašali do 14. novembra t. l. 1138 fl. 2 kr., obresti drž. vrednostnih papirjev in hranilničnih knjižic so znašale 226 fl. 82 kr., — skupaj je društvo prejelo 1440 fl. 14 kr. (lani 1054 fl. 99 kr., letos tedaj več 385 fl. 15 kr.) Podpor se je razdelilo v gotovini 811 fl., v znamkah obednicah 680 fl. 70 kr. Razni drugi stroški so znašali 83 fl. — vsega je društvo potrošilo 1574 fl. 94 kr.

(Konec prih.)

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar ostanejo čez praznike pri svoji hčeri, nadvojvodinji Valeriji, v Lichtenegg na Gornjem Avstrijskem. — Državni zbor se zopet snide dne 4. januarija. — »Neue Freie Presse« je v Bismarckovem imenu pisala, da so nekateri avstrijski državniki vedeli za tajno zvezo med Namčijo in Rusijo, toda vnanje ministerstvo to naravnost zanikuje. — Nižjeavstrijski deželni maršal je postal baron Gudenus, njegov namestnik pa dunajski župan Strobach.

Češko. Koj v prvi seji deželnega zbora se bode stavil predlog, da se na kmetih uvedejo direktne in tajne volitve. — V peti kuriji bodo Mladočehi kandidovali samo stare državne poslance. — Praški župan je po trojni volitvi postal Staročeh dr. Srb.

Štajarsko. Ono nedeljo je bil v Gradcu shod krščanskih gospa, ki so sklenile, le pri kristjanih kupo-